

1. ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡ_ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .22/09/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .22/09/2019

Σελίδα: 9

Το κλειδί της ανάπτυξης

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΡΟΥΚΟΥ*

Η νέα κυβέρνηση έχει σαφείς φιλο-αναπτυξιακές προθέσεις. Η κινητοποίηση του πρωθυπουργού και των αρμόδιων υπουργών να αναδιατάξουν τη διοικητική μηχανή και να προσελκύσουν επενδυτές εντός και εκτός συνόρων, στέλνει πολύ θετικά μηνύματα στις αγορές και στον ιδιωτικό τομέα. Εξάλλου, όλοι γνωρίζουμε ότι χωρίς μεγάλες παραγωγικές επενδύσεις η εγκώρια ανάπτυξη δεν είναι βιώσιμη, όσοι τουρίστες κι αν έρθουν.

Η ανεργία μειώνεται. Το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται. Η κατανάλωση αυξάνεται. Όμως οι σκελετοί στην ντουλάπα υπάρχουν ακόμη. Αρκεί κάποιος να δει τα πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2019. Για άλλη μία φορά καταγράφηκε σημαντική αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, λόγω της αύξησης των εισαγωγών, γεγονός που διόγκωσε το εμπορικό έλλειμμα. Το ισοζύγιο των τρεχουσών

συναλλαγών, σε συνδυασμό με το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας, και το δημογραφικό αποτελούν τα σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας. Μια χώρα που γερνάει δεν έχει μυαλά και χέρια, δεν μπορεί να διευρύνει την κατανάλωση, δεν παράγει εγκώριο πλούτο, άρα τα δημόσια έσοδα, οι συντάξεις και οι κοινωνικές υπηρεσίες συρρικνώνονται.

Μέχρι να εφαρμοστεί μια σοβαρή δημογραφική πολιτική, η μόνη μεσοπρόθεσμη λύση είναι ο επαναπατρισμός του μισού brain drain: περίπου 250.000-350.000 Έλληνες υψηλής μόρφωσης και κατάρτισης, που περιμένουν ένα σινιάλο για να επιστρέψουν στην πατρίδα μας. Γιατί όσα γραφειοκρατικά εμπόδια και να εξαλείψει η κυβέρνηση, μια μικρή οικονομία, όπως η ελληνική, χρειάζεται καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό που θα εργαστεί και θα παράγει προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Είναι βασική συνθήκη, ώστε οι

Η ανεργία μειώνεται. Το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται. Η κατανάλωση αυξάνεται. Όμως οι σκελετοί στην ντουλάπα υπάρχουν ακόμη.

επιχειρήσεις μας να αναπτυχθούν, να καινοτομήσουν, να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να αποκτήσουν εξαγωγικό προσανα-

τολισμό. Εκεί όμως μπαίνουν τα σοβαρά εμπόδια. Ποια επιχείρηση μπορεί σήμερα να ανταποκριθεί με συνέπεια στο κόστος της ασφαλι-

στικής και φορολογικής παράνοιας που επικρατεί; Χαρακτηριστικό του μεγάλου ανταγωνιστικού μειονεκτημάτος με το οποίο επιβαρύνεται η ελληνική αγορά είναι ότι για κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται με καθαρή αμοιβή 4.000 ευρώ τον μήνα ο εργοδότης πρέπει να καταβάλει στο ελληνικό Δημόσιο 9.500 ευρώ. Υπό αυτές τις συνθήκες, ακόμη και ο επιθυμητός επαναπατρισμός «μυαλών» θα παραμείνει ουτοπία. Επιπλέον, κάθε μέρα που περνάει οι Έλληνες του εξωτερικού αποκτούν ισχυρούς δεσμούς με τις νέες τους πατρίδες.

Αρα η στόχευση πρέπει να είναι άλλη: η δραστηριότητα μείωση του μη μισθολογικού κόστους, ώστε να παρέχονται καλύτεροι μισθοί χωρίς να γονατίζουν οι επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση θα πρέπει να μειώσει δραστηριότητα τις ασφαλιστικές εισφορές και να δώσει κίνητρα στις ελληνικές επιχειρήσεις να επαναπατρίσουν τα μελλοντικά τους στελέχη, παρέχοντας, για παράδειγμα,

μεγάλα φορολογικά κίνητρα και δραστηριότητα μείωση (άνω του 50%) ασφαλιστικών εισφορών για τους Έλληνες φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού, οι οποίοι θα μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα για να εργαστούν σε εγκώριες επιχειρήσεις ή να συμμετάσχουν στην ίδρυση νέων.

Εν κατακλείδι, για να πατήσει η χώρα στα πόδια της, χρειάζεται ανταγωνιστικές επιχειρήσεις που βασίζονται σε υψηλή κατάρτιση ανθρώπινο δυναμικό. Με τα σημερινά δημογραφικά δεδομένα, η Ελλάδα θα δυσκολευθεί πολύ να σταθεί στον διεθνή οικονομικό ανταγωνισμό, αλλά και να χαράξει κοινωνική πολιτική. Η επιστροφή της γενιάς της κρίσης είναι αναγκαία συνθήκη για να αποφυγούμε τη στασιμο-ανάπτυξη και να ευημερήσουμε σε βάθος χρόνου.

* Ο κ. Γιώργος Τσαρούκος είναι ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Dialectica.